

Het speelveld herontwerpen: waarom sport toe is aan een volgende stap

Sport voelt tijdloos.

Alsof het altijd zo is geweest. Alsof het vanzelfsprekend is hoe competities zijn ingericht, hoe besturen functioneren, hoe media verslag doen en hoe helden ontstaan. Maar het speelveld dat wij vandaag kennen, is niet neutraal ontstaan. Het is ontworpen. En zoals elk ontwerp weerspiegelt het de tijd waarin het tot stand kwam.

Dat inzicht is een kans.

Sport is nooit neutraal geweest

In de prehistorie draaide fysieke competitie om overleven. Jagen, vechten, kracht meten. Activiteiten die in veel samenlevingen vooral aan mannen werden toegeschreven.

In de oudheid kregen fysieke prestaties een publieke vorm. De Olympische Spelen in Griekenland brachten rituelen, eer en heldendom samen. Maar deelname was exclusief mannelijk. Sport was een publieke arena voor mannelijke status. In de middeleeuwen zagen we riddertoernooien en strijdcompetities. Ook hier: kracht, eer en mannelijkheid als norm.

De moderne sport zoals wij die kennen, ontstond in de 19e eeuw in Engeland. Binnen kostscholen en universiteiten werden regels vastgelegd, bonden opgericht en competities georganiseerd. Bestuurlijke structuren werden gevormd. Sport werd een systeem.

Dat systeem was logisch voor zijn tijd. De publieke ruimte was grotendeels mannelijk georganiseerd. Besluitvorming was mannelijk. Maatschappelijke macht was mannelijk.

Sport weerspiegelde de samenleving. En het werkte.

Een systeem dat succesvol was

Sport groeide uit tot een van de krachtigste maatschappelijke instituties ter wereld:

- Het verbindt gemeenschappen.
- Het creëert identiteit.
- Het stimuleert gezondheid.
- Het genereert economische waarde.

- Het brengt mensen samen rond gedeelde emotie.

Dat succes mogen we erkennen.

Maar de samenleving veranderde:

- Vrouwen kregen stemrecht.
- Vrouwen betraden universiteiten.
- Vrouwen werden leiders, ondernemers, bestuurders.
- Vrouwen gingen massaal sporten.

En toch bleef het fundament van het sportsysteem grotendeels onveranderd.

De samenleving is veranderd. Het ontwerp nauwelijks.

Vandaag sporten vrouwen en mannen in Nederland bijna evenveel. Deelname is geen uitzondering meer. Ambitie en talent zijn volop aanwezig. En toch zien we een structurele disbalans:

- Slechts 10–15% van de sportmedia-aandacht in Nederland gaat naar vrouwen
- In veel sportbonden is minder dan een kwart van de bestuurders vrouw
- Internationaal bestaat gemiddeld slechts 20% van sportbesturen uit vrouwen
- In meerdere grote sporten is het ledenbestand nog sterk mannelijk gedomineerd (68%–32%)

Dit betekent niet dat het systeem “niet deugt”. Het betekent dat het systeem is ontworpen voor een andere maatschappelijke realiteit. En systemen die ooit optimaal functioneerden, kunnen minder passend worden wanneer de context verandert.

Dat zien we in technologie. Dat zien we in organisaties. Dat zien we in markten. En dat zien we ook in sport.

Waarom herontwerp geen ideologie is, maar noodzaak

Divers perspectief wordt soms gezien als een morele discussie. Maar in essentie is het een ontwerp-vraag. Onderzoek in het bedrijfsleven en governance toont consequent aan dat organisaties met diverse besluitvorming:

- Beter en meer afgewogen besluiten nemen
- Innovatiever zijn
- Minder last hebben van groepsdenken
- Beter inspelen op veranderende doelgroepen
- Duurzamer presteren op lange termijn

Diversiteit vergroot de informatiebreedte. Het verkleint blinde vlekken. Het versterkt legitimiteit.

Een systeem dat is ontworpen vanuit één dominant perspectief optimaliseert automatisch voor dat perspectief. Dat is logisch. Maar wanneer de gebruikersgroep

verandert, moet het ontwerp mee-evolueren.

Vandaag bestaat de sportwereld uit vrouwen én mannen. Uit verschillende generaties. Uit diverse achtergronden. Een toekomstbestendig speelveld vraagt daarom om meerdere perspectieven aan de ontwerptafel.

Niet als toevoeging. Maar als voorwaarde voor kwaliteit.

Het speelveld opnieuw optimaliseren

Herontwerp betekent niet dat we het verleden afwijzen. Het betekent dat we voortbouwen. Het betekent dat we erkennen:

- Dat het systeem historisch logisch was.
- Dat het veel heeft gebracht.
- Dat de samenleving inmiddels verder is.

Herontwerp betekent kritisch kijken naar:

- Wie beslist.
- Wie zichtbaar is.
- Wie wordt gewaardeerd.
- Wie toegang heeft.
- Wie zich herkent in het systeem.

Wanneer vrouwen volwaardig meebeslissen, verandert niet alleen de samenstelling van besturen. Dan veranderen prioriteiten. Dan veranderen investeringskeuzes. Dan verandert cultuur. Dan verandert taal. Niet omdat vrouwen “anders zijn”, maar omdat perspectieven verschillen. En dat verschil vergroot systeemintelligentie.

Meer perspectief betekent meer waarde

Wanneer 50% van de samenleving zich niet volledig vertegenwoordigd voelt in leiderschap en zichtbaarheid, blijft potentieel onbenut.

Meer perspectief betekent:

- Groter publieksbereik.
- Grotere commerciële aantrekkelijkheid.
- Meer innovatie in aanbod.
- Meer draagvlak in de samenleving.

Diversiteit is daarmee geen kostenpost. Het is een groeistrategie.

Sport als voorloper van maatschappelijke verandering

Sport heeft vaker laten zien dat het voorop kan lopen. Sport heeft de kracht een systeem te doorbreken. Niet vanuit tekortdenken. Niet vanuit beschuldiging. Maar vanuit ambitie.

Een herontwerp van het speelveld waarin:

- Vrouwen en mannen zichtbaar zijn.
- Vrouwen en mannen meebeslissen.
- Talent belangrijker is dan traditie.
- Gelijke waarde vanzelfsprekend is.

Dat is geen utopie. Dat is een enorme optimalisatieslag.

Het speelveld is nooit neutraal geweest. En precies daarom hebben we vandaag de kans om het bewust opnieuw vorm te geven. Dat is geen afwijzing van het verleden.

Dat is verantwoordelijkheid voor de toekomst. En daar begint herontwerp.